

MARKKINAOIKEUS

PÄÄTÖS

Nro 377/17

21.6.2017

Dnro 2017/347

HAKIJA Crystalis Entertainment UG

VASTAPUOLI

ASIA

Väliaikaista todistelun turvaamista koskeva hakemus

HAKEMUS

Vaatimukset

Crystalis Entertainment UG (jäljempänä myös hakija) on vaatinut, että markkinaoikeus määrää todistelun turvaamisesta teollis- ja tekijänoikeuksia koskevissa riita-asioissa annetun lain mukaisena turvaamistoimena pantavaksi takavarikkoon seuraavat (jäljempänä myös vastapuoli) taloudesta löytyvät laitteet, joilla on mahdollisuus suorittaa BitTorrent-ohjelmia ja tallentaa BitTorrent-verkosta hankittuja tiedostoja:

- kannettavat tietokoneet ja pöytätietokoneiden keskusyksiköt
- tablettitietokoneet
- muistitikut
- ulkoiset kiintolevyt ja ulkoiset kiintolevypalvelimet sekä -asemat
- CD-, DVD- ja Blu-ray -levyt, joille käyttäjän on mahdollista kirjoittaa tietoja
- mediatoistolaitteet, kuten televisioon kytkettävät digisovittimet ja mediatietokoneet, joille käyttäjä voi asentaa ulkoisia ohjelmistoja
- kovalevyt ja muut fyysiset tallennusalustat, joille on voinut tallentua jälkiä vertaisverkon käytöstä ja internetliittymään kytketty reititin.

Lisäksi Crystalis Entertainment UG on vaatinut, että markkinaoikeus määrää vaaditun turvaamistoimen väliaikaisena ilman, että vastapuolelle varataan tilaisuutta tulla kuulluksi.

Crystalis Entertainment UG on vielä pyytänyt, että markkinaoikeus uskoo sille hakemuksen tiedoksiannosta vastapuolelle huolehtimisen.

Perusteet

Hakija on valvoessaan internetin vertaisverkoissa tapahtuvaa tiedostojen jakamista havainnut, että vastapuolen teleliittymän IP-osoitteesta on merkittävässä määrin saatettu luvottomasti yleisön saataviin BitTorrent-vertaisverkossa seuraavia teoksia: Ash vs Evil Dead -televisiosarjan ensimmäisen tuotantokauden jaksot 1–10 ja Black Sails -televisiosarjan

ensimmäisen tuotantokauden jaksot 1–8 sekä toisen tuotantokauden jaksot 1–10.

Teleoperaattorilta saadun tiedon mukaan oikeudenloukkaukseen käytetty teleliittymä on 8.1.2016 ollut vastapuolen käytössä. Kaikki hakijan havaitsemat loukkaukset on loukkauksiin käytetyn BitTorrent-ohjelman, TCP-portin ja muiden havainnoista tallentuneiden teknisten jälkien yhteneväisyyden perusteella tehty käyttäen samaa laitetta. Oikeudenloukkausten tekijällä on näin ollen ollut pitkäaikainen pääsy vastapuolen teleliittymään. Hakija on lisäksi havainnut, että vastapuolen teleliittymän käyttämästä IP-osoitteesta on jaettu säännönmukaisesti ja pitkällä aikavälillä myös muuta aineistoa BitTorrent-verkossa. Luvattoman BitTorrent-liikenteen suuri määrä korostaa oikeudenloukkausten tekijän henkilöllisyyden selvittämisen tarpeellisuutta.

Hakijan ja Starz Entertainment, LLC:n välisen lisenssisopimuksen perusteella hakijalla on yksinoikeus edellä mainittujen teosten välittämiseen yleisölle vertaisverkossa Suomessa. Starz Entertainment, LLC:llä on ollut oikeus luovuttaa mainitut oikeudet hakijalle loukkauksen kohteena olevien televisiosarjojen tuottajana ja Yhdysvaltojen Copyright Officeen rekisteröityneenä oikeudenhaltijana. Hakija valmistelee vastapuolta vastaan kannetta tekijänoikeuslain 57 §:n mukaisen 14.000 euron määräisen hyvityksen vaatimiseksi tekijänoikeuden loukkauksen johdosta.

Kun oikeudenloukkauksiin on käytetty vastapuolen internetliittymää ja kun loukkausten tekijällä on ollut säännönmukaisesti pääsy liittymään, voidaan olettaa, että vastapuolen hallussa olevat vaatimuskohdassa luetellut laitteet ovat todistelun kannalta merkityksellistä aineistoa. Hakijan hankkima selvitys viittaa siihen, että suurella todennäköisyydellä oikeudenloukkausten tekijä ei ole kukaan liittymän käyttöosoitteen ulkopuolinen henkilö. Sen yksilöiminen, kenen hallussa olevaa laitetta oikeudenloukkauksiin on käytetty, ei kuitenkaan ole mahdollista. Näin ollen oikeudenloukkausten selvittämisen kannalta olennaiset todisteet saattavat löytyä jonkin muun taloudessa asuvan henkilön laitteelta. Takavarikon täytäntöönpanon yhteydessä on lisäksi hankala varmuudella havainnoida, kenen käytössä mikäkin talouden laitteista on. Tästä syystä turvaamistoimi on ulotettava kaikkiin vastapuolen taloudessa käytettäviin laitteisiin.

Vaatimuskohdassa tarkoitetut laitteet on pantava takavarikkoon niiden sisältöjen kopioimiseksi ja sen selvittämiseksi, löytyykö niiltä tiedostoja tai muistijälkiä, jotka osoittavat vastapuolen käyttäneen BitTorrent-verkkoa hakemuksessa esitetyllä tavalla. Näitä tiedostoja tai muistijälkiä voivat olla tietokoneelle asennettavan BitTorrent-ohjelman ohjelmatiedostot, tiedostojen latauksen käynnistämiseen käytettävät .torrent-tiedostot, kysymyksessä olevia elokuvateoksia tai muita tekijänoikeudella suojattuja teoksia sisältävät tiedostot, selaimen sivuhistoriatiedot ja välimuistitiedot. Langaton reititin on pantava takavarikkoon siitä lähetetyn langattoman verkon suojausta ja asetuksia koskevien tietojen tutkimiseksi.

Oikeudenloukkausten merkittävyyden vuoksi hakijalla on painava intressi saattaa vastuuseen oikeudenloukkaukset tehnyt henkilö, sillä teosten luvaton saataviin saattaminen on kohdistettu huomattavan suurelle yleisölle, mikä korostaa oikeudenloukkausten vakavuutta. Yleisön saataviin saattamisesta on kysymys, kun teosta on tarjottu yleisölle, eikä se edellytä, että yksikään yleisön jäsen olisi hankkinut teoskappaleen itselleen. Loukkaus on tämän vuoksi sitä vakavampi, mitä suuremmalle yleisölle teosta on tarjottu ladattavaksi BitTorrent-verkossa. Kokonaisyleisöt ovat olleet vastaavasti pääsääntöisesti tuhansia käyttäjiä yhden päivän aikana kutakin teosta kohti.

Teosten luvaton käyttö eli yleisön saataviin saattaminen BitTorrent-vertaisverkossa tapahtuu yleensä tietokonetta, tablettitietokonetta tai mobiililaitetta käyttäen. BitTorrent-vertaisverkon käyttäminen jättää laitteelle jäljet vertaisverkon käyttämisestä, ja tällaista tietoa tallentuu laitteelle huomattavasti. Tietojen poistaminen tai salaaminen on kuitenkin helppoa. BitTorrent-vertaisverkon vakituksilla käyttäjillä on usein keskivertoa paremmat tietotekniset taidot, jolloin vastapuolella on tosialliset mahdollisuudet oikeudenloukkausten jälkien poistamiseksi. Näin ollen on tärkeää, että hakija saa tutkittavakseen vastapuolen hallussa olevan tietokonelaitteiston kokonaisuudessaan ennen, kuin vastapuolella on mahdollisuus kätkeä tai hävittää niillä olevia jälkiä BitTorrent-verkon käytöstä.

Turvaamistoimipäätöksen antaminen vastapuolta kuulematta on välttämätöntä, sillä on olemassa vaara, että vastapuoli tyhjentää jäljet vertaisverkon käytöstä laitteiltaan heti, kun vastapuoli tulee tietoiseksi oikeudellisiin toimenpiteisiin ryhtymisestä. Vastapuolen kuuleminen on mahdollista siinä vaiheessa, kun vastapuolen laitteella sijaitsevat tiedot on saatu turvattua.

Turvaamistoimen määrääminen ei aiheuta kohtuutonta haittaa vastapuolelle turvattavaan etuun nähden. Jos vastapuolen laitteiden muistijäljistä saadaan asiantuntijan avulla muodostettua kopio todistelua varten, laitteiden pitkäaikainen takavarikointi ei ole tarpeen eikä vastapuoli kohtuuttomasti esty käyttämästä laitteitaan. Laitteiden takavarikko kestäisi noin kahdesta viikosta yhteen kuukauteen. Vaikka vastapuolen laitteisto jouduttaisiinkin takavarikoimaan pidemmäksi ajaksi, hakijan intressi teosten luvattoman ja merkittävässä määrin tapahtuneen levittämisen selvittämisessä ja estämisessä ylittää vastapuolen intressin. Vastapuolelle aiheutuvaa haittaa vähentää osaltaan se, että vastapuolen haltuun jäisi hänen matkapuhelimensa. Turvaamistoimea ei ole mahdollista toteuttaa vaihtoehtoisella tavalla, joka aiheuttaisi vastapuolelle vähemmän haittaa. Ainoa takavarikkoon nähden vaihtoehtoinen tapa olisi kopioida laitteiden sisältö vastapuolen asunnossa, mistä aiheutuisi vastapuolelle takavarikkoa enemmän haittaa.

Vastapuolelle aiheutuvan haitan ja hakijan suojattavan intressin vertailussa on otettava lisäksi huomioon, että vastapuoli on mitä ilmeisimmin tahallisesti saattanut yleisön saataviin lyhyessä ajassa erittäin paljon tekijänoikeuksia loukkaavaa aineistoa BitTorrent-vertaisverkossa. Pelkästään aikavälillä 1.1.2017–26.3.2017

vastapuolen liittymästä on tehty 267 tällaista havaintoa ja koko havaintovälillä, eli 6.8.2015 alkaen, liittymästä yleisön saataviin saatettujen tiedostojen arvo laillisesti hankittuna pelkästään vastapuolen omaan käyttöön olisi kymmeniä tuhansia euroja.

TODISTELU

Hakijan asiakirjatodistelu

1. Lisenssisopimus Starz Entertainment ja Crystalis Entertainment
2. Täydennys lisenssisopimukseen 28.5.2015
3. Täydennys lisenssisopimukseen 21.8.2015
4. Otteet Yhdysvaltain Copyright Officen tietokannasta
5. Ote TECXIPIO GmbH:n laatimasta lokista vastapuolen liittymästä havaituista oikeudenloukkauksista
6. Ote TECXIPIO GmbH:n laatimasta lokista siinä mainitusta IP-osoitteesta havaitusta BitTorrent-jakoliikenteestä

MARKKINAOIKEUDEN RATKAISU

Väliaikainen salassapitomääräys

Crystalis Entertainment UG on vaatinut, että markkinaoikeus määrää hakemuksen liitteinä 1–3 ja 6 olevat asiakirjat salassa pidettäväksi 10 vuodeksi. Hakijan mukaan hakemuksen liitteinä 1–3 olevat asiakirjat sisältävät tietoja hakijan yksityisestä liikesalaisuudesta ja tietoja hakijan yksityistä elinkeinotoimintaa koskevista seikoista. Lisäksi hakemuksen liite 6 sisältää liikesalaisuutena pidettäviä yksityiskohtia hakijan suorittaman valvonnan metodeista ja laajuudesta. Julkisuuteen tullessaan tiedot todennäköisesti vaikeuttaisivat valvonnan suorittamista jatkossa ja siten aiheuttaisi merkittävää haittaa ja vahinkoa hakijalle.

Markkinaoikeus määrää oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain 10 §:n, 11 §:n ja 31 §:n nojalla liikesalaisuuksia sisältävinä hakijan asiakirjatodisteet: 1, 2, 3 ja 6 salassa pidettäväksi.

Tämä väliaikaismääräys on voimassa, kunnes salassapitoa koskevan vaatimuksen johdosta annetaan oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain 31 §:n 2 momentissa tarkoitettu lopullinen ratkaisu.

Perustelut

Oikeudelliset lähtökohdat

Todistelun turvaamisesta teollis- ja tekijänoikeuksia koskevissa riita-asioissa annetun lain 1 §:n 1 momentin mukaan mainitussa laissa säädetään todistelun turvaamisesta riita-asiaissa, joka perustuu muun ohella tekijänoikeuslaissa säädettyjen tekijänoikeuksien loukkaamiseen.

Lain 2 §:n 1 momentin perusteella tuomioistuin voi todistelun turvaamiseksi määrätä, että sellainen aineisto, jolla voidaan olettaa olevan todisteena merkitystä lain soveltamisalaan kuuluvassa asiassa, pannaan takavarikkoon. Takavarikon lisäksi tai sen sijasta tuomioistuin voi määrätä muusta, ei kuitenkaan takavarikkoa ankarammasta toimenpiteestä, joka on todistusaineiston hankkimiseksi tai säilyttämiseksi tarpeen. Pykälän 2 momentin mukaan päättäessään turvaamistoimen määräämisestä tuomioistuimen tulee kiinnittää huomiota siihen, että vastapuolelle ei turvattavaan etuuteen nähden aiheudu kohtuutonta haittaa.

Lain 3 §:n perusteella turvaamistoimi voidaan määrätä, jos hakija saattaa todennäköiseksi, että hänellä on vastapuoltaan kohtaan vaatimansa oikeus, joka voidaan vahvistaa ulosottokaaren 2 luvun 2 §:ssä tarkoitetulla ratkaisulla, ja että hänen oikeuttaan loukataan tai loukkaus on välittömästi toteutumassa. Lisäksi turvaamistoimen määräämisen edellytyksenä on, että on olemassa vaara, että vastapuoli tai se, jonka hallussa aineisto on, kätkee, hävittää tai luovuttaa todistusaineistoa tai muulla tavoin menettelee todistusaineiston säilymistä vaarantavalla tavalla.

Lain 4 §:n mukaan, jos turvaamistoimen tarkoitus saattaa muuten vaarantua, tuomioistuin voi hakijan pyynnöstä antaa väliaikaisen turvaamistoimipäätöksen varaamatta vastapuolelle tilaisuutta tulla kuulluksi. Määräys on voimassa, kunnes tuomioistuin toisin määrää.

Lain 7 §:n perusteella mainitussa laissa tarkoitetusta turvaamistoimesta on muutoin voimassa, mitä oikeudenkäymiskaaren 7 luvussa säädetään turvaamistoimista.

Markkinaoikeuden arviointi

Hakijan vaatimuksen johdosta asiassa tulee tässä vaiheessa ratkaista, voidaanko hakijan vaatimus todistelun turvaamista koskevan turvaamistoimen määräämisestä hyväksyä ilman, että vastapuolelle varataan ensin tilaisuus tulla kuulluksi.

Hakija on vaatinut edellä vaatimuskohdassa lueteltujen laitteiden määräämistä pantavaksi takavarikkoon. Hakijan mukaan laitteet on pantava takavarikkoon niiden sisältöjen kopioimiseksi ja sen selvittämiseksi, löytyykö niiltä hakemuksessa yksilöityjä tiedostoja tai muistijälkiä, jotka osoittavat vastapuolen käyttäneen BitTorrent-verkkoa hakemuksessa esitetyllä tavalla. Lisäksi langattoman reitittimen paneminen takavarikkoon on tarpeen siitä lähetetyn langattoman verkon suojausta ja asetuksia koskevien tietojen tutkimiseksi.

Markkinaoikeus toteaa, että hakemuksessa tarkoitetut laitteet ovat helposti siirrettävissä muualle ja niiden sisältö poistettavissa tai muokattavissa. Ottaen huomioon kysymyksessä olevan turvaamistoimen luonne ja sen toteuttamiseen liittyvä tarve turvata niin sanottu yllätysmomentti, on sinänsä ilmeistä, että turvaamistoimen tarkoitus saattaisi todistelun turvaamisesta teollis- ja tekijänoikeuksia koskevissa riita-asioissa annetun lain 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla vaarantua ellei

turvaamistoimipäätöstä annettaisi varaamatta vastapuolelle tilaisuutta tulla kuulluksi.

Todistelun turvaaminen edellyttäisi hakijan mukaan hakemuksessa laajasti yksilöityjen laitteiden takavarikkoa. Hakijan arvion mukaan laitteet olisivat pois vastapuolen hallusta noin kahdesta viikosta yhteen kuukauteen laitteiden sisältämien tietojen kopioinnin ajan. Turvaamistoimen toteuttaminen kohdistuisi vastapuolen asuntoon ja se saattaisi kohdistua myös muihin kuin vastapuolen omistamiin tai käyttämiin laitteisiin. Hakemuksen mukaisen turvaamistoimen määrääminen varaamatta vastapuolelle tilaisuutta tuulla kuulluksi saattaisi mainitut seikat huomioon ottaen, aiheuttaa vastapuolelle kohtuutonta haittaa turvattavaan etuuteen nähden. Ottaen vielä huomioon, että hakijan ilmoituksen mukaan turvaamistoimea ei ole mahdollista toteuttaa haettuun takavarikkoon nähden vaihtoehtoisella tavalla, joka aiheuttaisi vastapuolelle vähemmän haittaa, markkinaoikeus katsoo, ettei asiassa ole edellytyksiä vaaditun turvaamistoimen määräämiseksi väliaikaisena vastapuolta kuulematta.

Tämän vuoksi hakijan vaatimus todistelun turvaamista koskevan turvaamistoimen määräämisestä väliaikaisena vastapuolta kuulematta on hylättävä.

Päätöslauselma

Markkinaoikeus hylkää Crystalis Entertainment UG:n vaatimuksen todistelun turvaamista koskevan turvaamistoimen määräämisestä väliaikaisena vastapuolta kuulematta.

Päätöksen ja hakemuksen tiedoksi

Crystalis Entertainment UG:n pyynnöstä markkinaoikeus uskoo tämän päätöksen, todistelun turvaamista koskevan hakemuksen ja sen täydennyksen sekä markkinaoikeuden vastauspyynnön tiedoksiannosta huolehtimisen Crystalis Entertainment UG:lle.

Crystalis Entertainment UG:n on viimeistään 31.7.2017 annettava tämä päätös, hakemus täydennyksineen ja markkinaoikeuden vastauspyyntö tiedoksi [REDACTED]

Crystalis Entertainment UG:n on viimeistään 7.8.2017 toimitettava markkinaoikeudelle selvitys edellä mainittujen asiakirjojen tiedoksiannosta [REDACTED]

Crystalis Entertainment UG voi pyytää määräajan pidennystä, uutta määräaika tai tuomioistuinta huolehtimaan tiedoksiannosta.

MUUTOKSENHAKU

Oikeudenkäymiskaaren 7 luvun 14 §:n 2 momentin ja oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain 33 §:n 3 momentin nojalla tähän ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla.

Puheenjohtaja

Anne Ekblom-Wörlund

Asian ovat yksimielisesti ratkaisseet markkinaoikeustuomarit Anne Ekblom-Wörlund, Ville Parkkari ja Markus Mattila.

JAKELU

Crystalis Entertainment UG; maksutta
[REDACTED] maksutta

